[31] فتنه انگيزانى بودند كه فقط دل به غارت وغنيمت بسته بودند، وگروهى شكاك كه حق را از باطل بدرستى نمى شناختند، وعدهء زيادي كه پيرو تعصبهاى قبيله أي بودند واز رؤساى قبائل پيروى مى كردند وكارى با دين نداشتند، آنگاه شيخ مفيد در بارهء وضع روحي واجتماعى آنان مى نويسد: جنگ را ناخوش مى داشتند وطرفدار آسايش وسلامت وخواستار تسليم وسازش بودند. آغاز شكست سپاه اسلام پس از آنكه امام فرماندهى مقدم سپاه را به عبيدا بن عباس سپرد، أو بهمراهى سپاه حركت كرد، تا به (مسكن) رسيد ودر آنجا اردو زد، ورويارورى سپاه معاويه قرار گرفت، معاويه طبق شيوهء هميشگى خود براى درهم شكستن روحيهء سپاه از چند راه به تضعيف روحيهء اين گروه كه بعنوان مقدم سپاه امام بودند همت گماشت: 1 - اعزام جاسوسها: نخستين دسيسهء خطرناك معاويه براى ايجاد فساد در سپاه امام اعزام جاسوسان وخبر گذاران بود تا لشكريان را بترسانند وآنان را به سستى وپستى كشانند، ودر اين ماجرا همگى يك سخن را تبليغ كردند، يعنى: حسن بن على طى نامه هائى معاويه را به صلح دعوت كرده است پس چرا شما خود را به كشتن مى دهيد، اين دروغ موجى از سراسيمگى وترس در ميان سپاه را برانگيخت وروح تمرد را در واحدهاى لشكر پديد آورد. 2 - پخش رشوه: معاويه براى تخريب روحيه سپاه، سرداران سپاه _____